

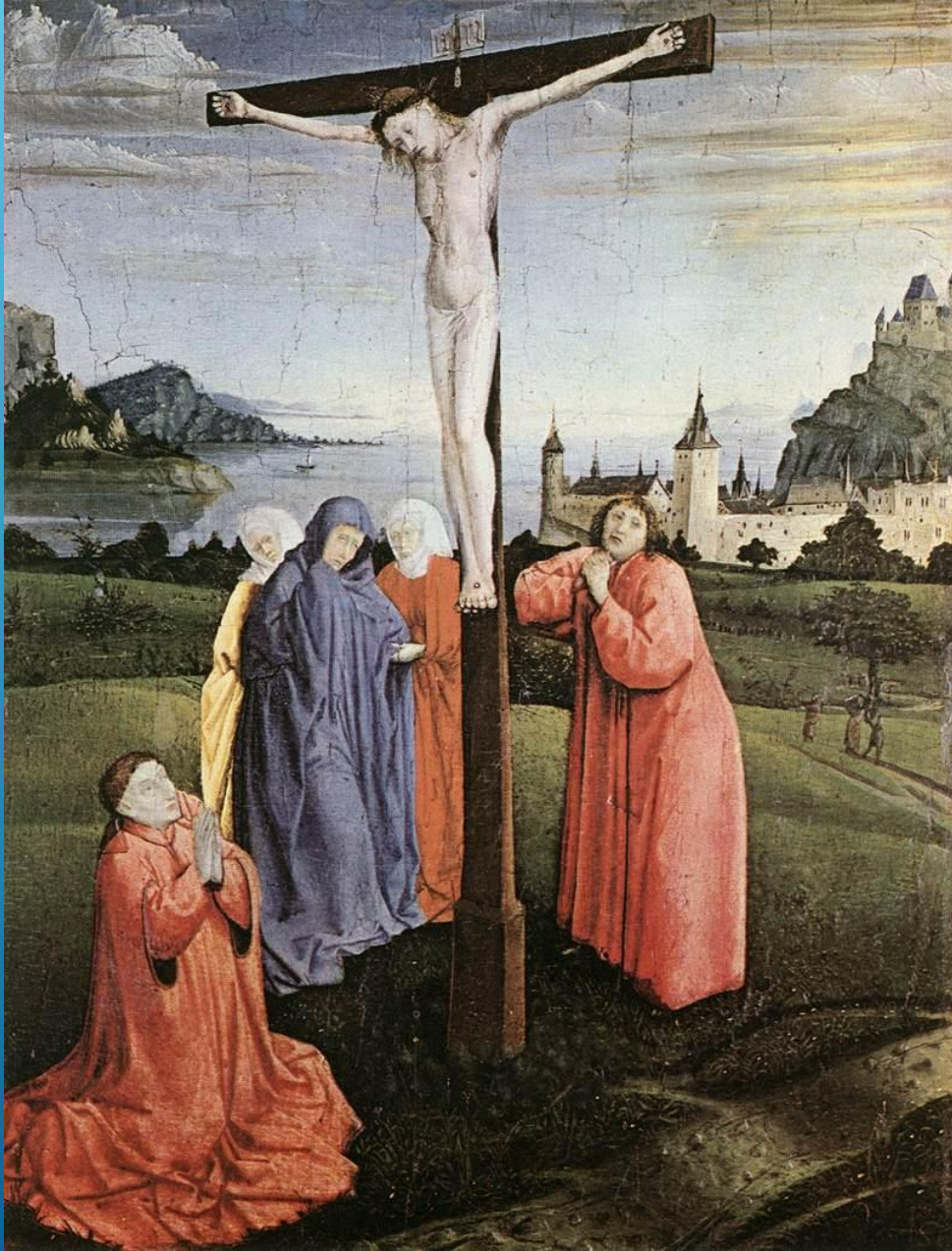
SANAT ESERİ ANALİZİ I

15.Yy ALMAN OKULU

PROF. LEYLA VARLIK ŞENTÜRK
ESKİŞEHİR 2020

Almanya, İtalya ve Kuzey Avrupa'ya göre uzun yıllar hem siyasi hem de toplumsal olarak etkileşime kapalı kaldığından, kendi içine dönük bir yapıyla sanat alanında da Ortaçağ'ın estetik beğenisini uzun süre korumuştur. 14. yüzyılda Gotik sanatın estetik beğenisini ortaya koyan altar panolar ve fresklerle varlık göstermiştir. 15. yüzyılın ilk yarısında ise geleneklerden fazla uzaklaşmadan İtalya'nın da etkisinde kalarak Geç Gotik dönem estetik beğenisine hizmet etmiştir. 15. yüzyılın ikinci yarısından itibaren Gotik sanatın etkilerinden yavaş yavaş uzaklaşmaya başlayan Alman resim sanatı, bu dönemde doğalcı bir gerçeklik anlayışıyla doğaya ve insana duyarlı bir yapıya bürünmüştür. Bu resimlerde sanatçıların doğayı gözlemleme kaygılarının yanı sıra perspektif, nesne ve figüre yönelik üç boyutluluk arayışlarının öne çıktığı görülmektedir. Witsz (1400-1445), bu dönemde okula büyük katkı veren sanatçıların başında yer almıştır. Alman Okulu, 15. yüzyılın ikinci yarısından sonra Flaman Okulunun etkisi altına girmiş, ayrıca yeni bir teknik olarak gelişen gravür resimle anılmaya başlamıştır.

Konrad Witz, Çarmıhta İsa, 34x26cm, 1430-33,
Staatliche Müzesi, Berlin

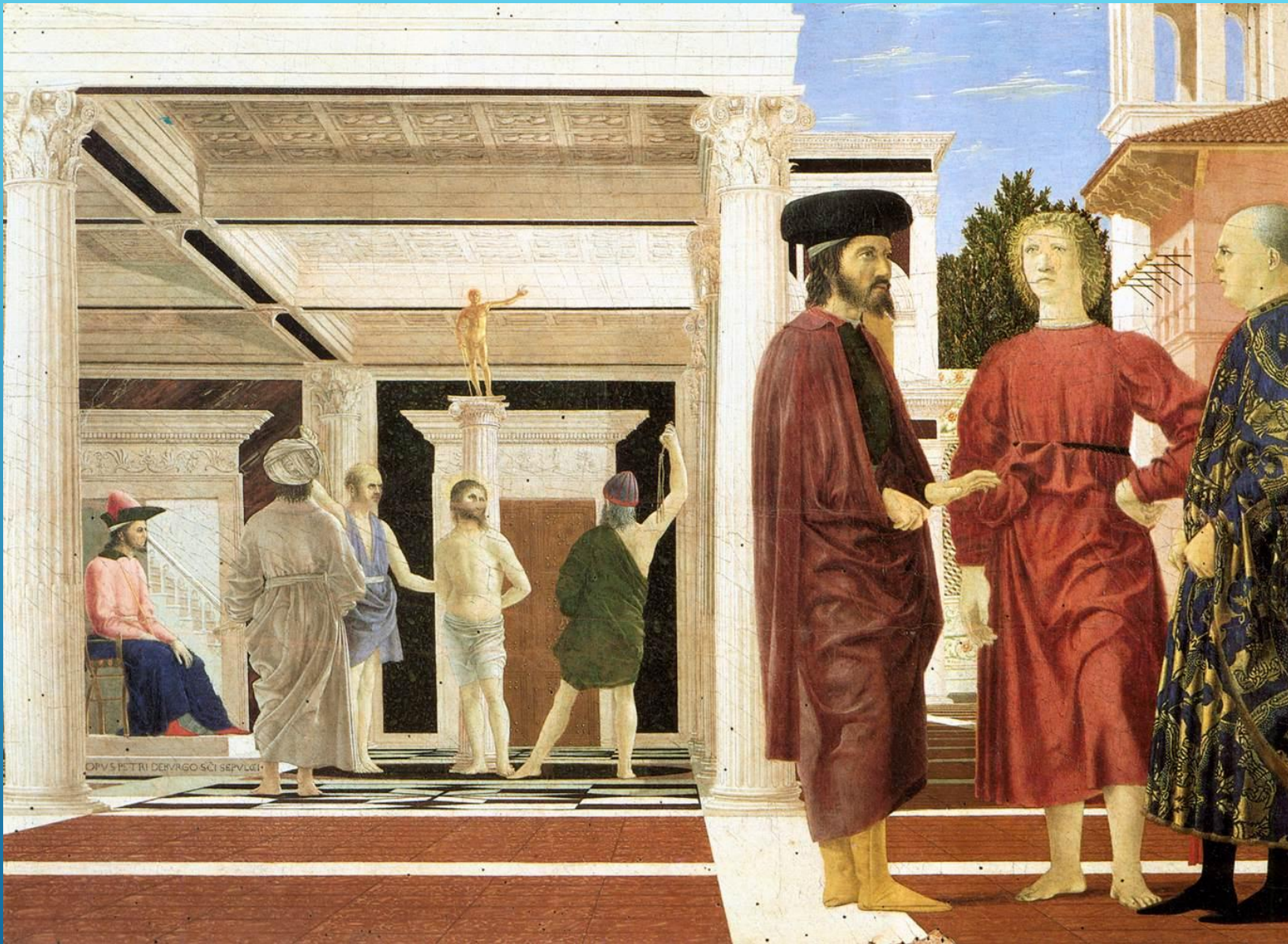
Konrad Witz, Bildiri, panel, 158 x 121 cm, 1440,
Germanisches Ulusal Müzesi, Nuremberg

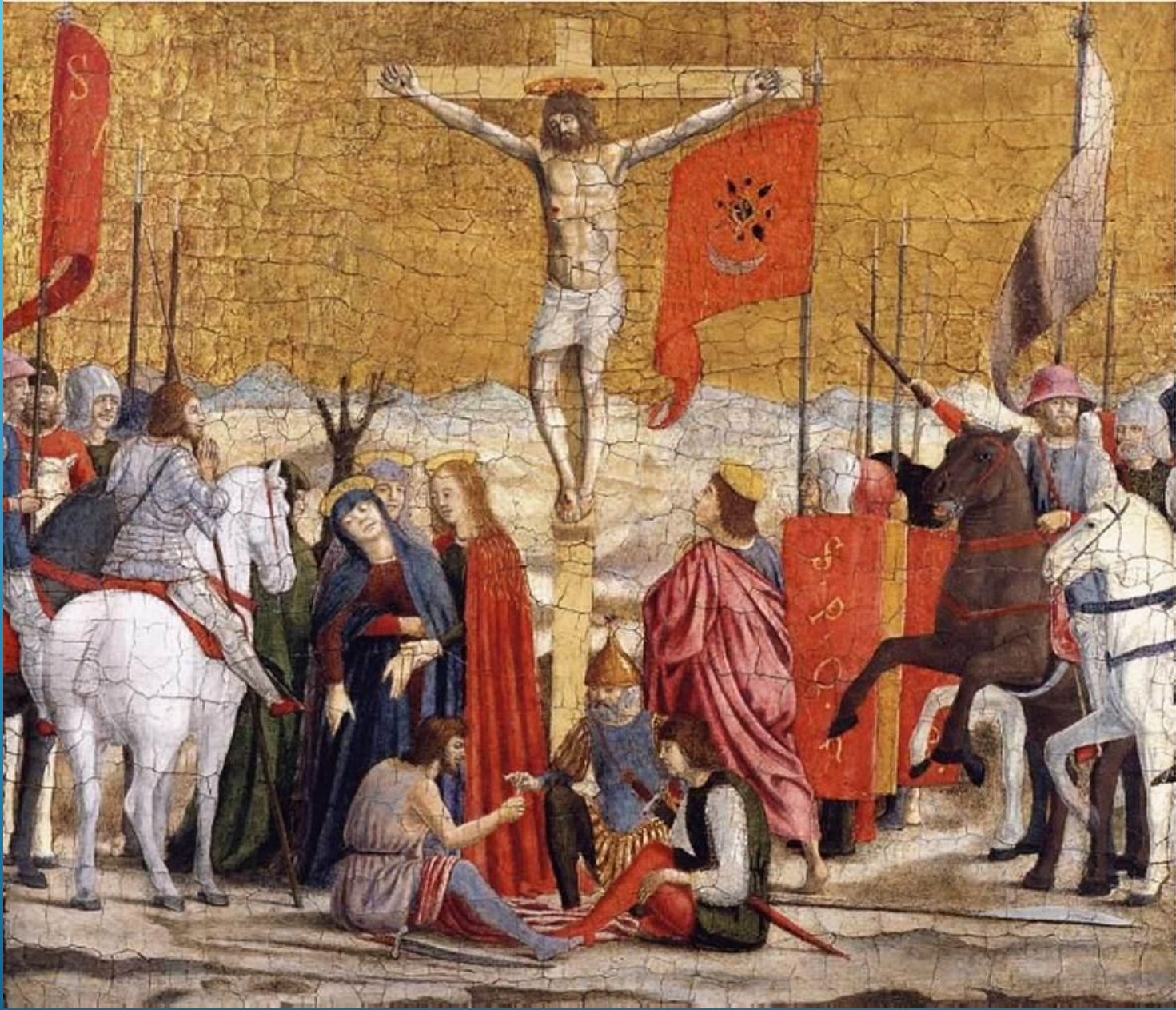
konrad Witz, İsa'ya
Secde, panel,
132x151 cm,
1443-44
Sanat Tarihi Müzesi,
Geneva

► 15. YÜZYIL UMBRIA OKULU

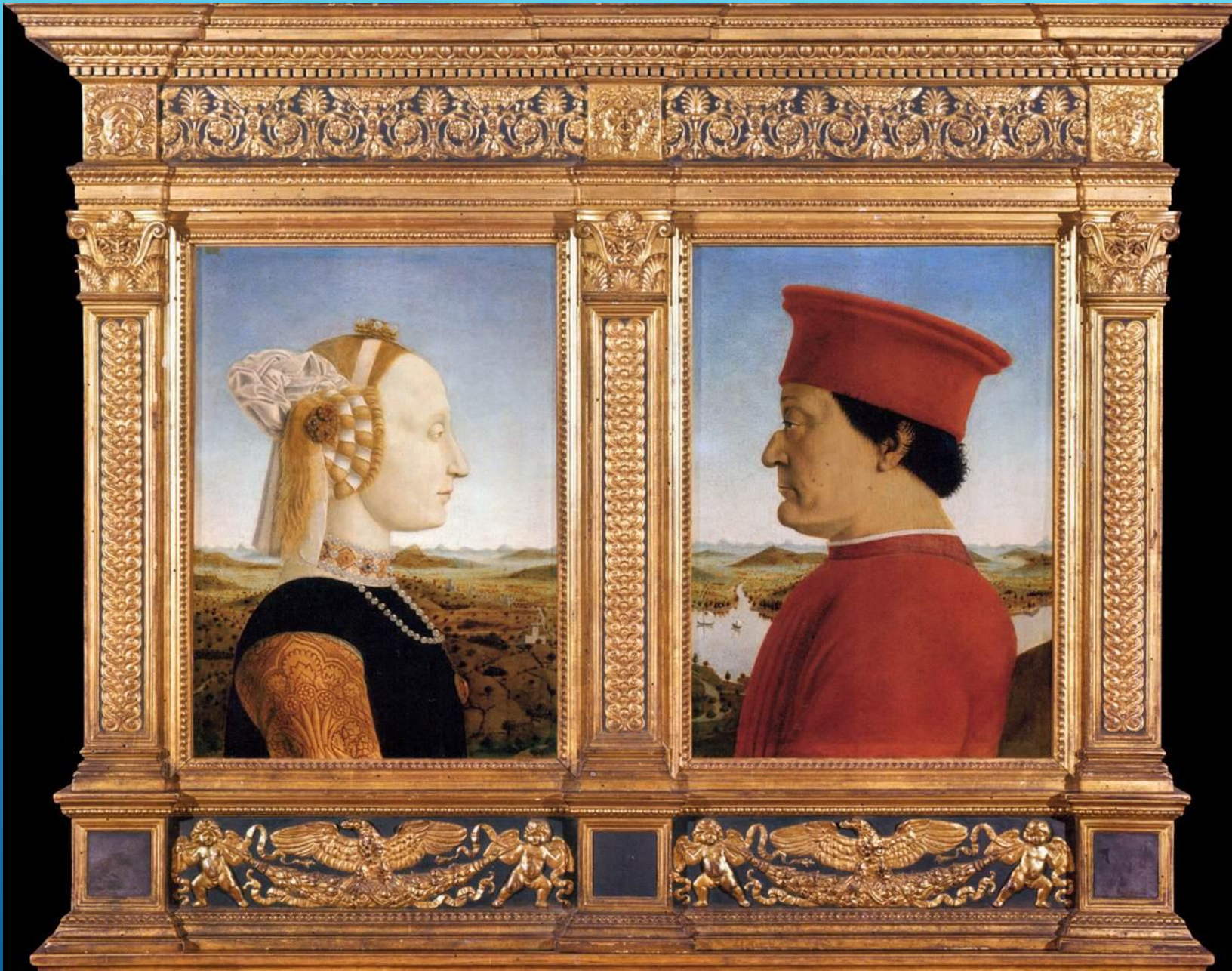
- Umbria, İtalya'da Roma ve Floransa arasında yer alan bölgenin adıdır. Umbria 15. yüzyılda sanat alanında özellikle mimaride önemli ustaların yetiştiği bir merkez olma özelliğini korumuştur. Ancak 16. yüzyılda sanat alanında Venedik ve Roma kentlerinin ön plana çıkması okulun gücünü yitirmesinde etkili olmuştur. Umbria Okulu'nun estetik beğenisi, 15. yüzyıl Floransa ve Venedik okullarıyla kıyaslandığında daha yumuşak bir biçimsel anlatımla şekillenmiş olduğu görülmektedir. Piero Della Francesca (1410/20-1492) ve Luca Signorelli (1445-1523) gibi sanatçıların yetişmesinde etkili olan okulda Romalı, Floransalı ve Sienalı sanatçıların da eğitim aldığı bilinmektedir.

Piero della Francesca, Kırbaç, aüy, 59x82cm, 1455, Ulusal galeri, urbina

Pierro della Francesca, Çarmıhta İsa, aüt, 37x41 cm, 1460, Frick Koleksiyon, New York

Piero della Francesca,
Dük ve Düşes Sforza,
aüt,
47 x 33 cm, 1465-66,
Uffizi Müzesi, Floransa

► 15. YÜZYIL FERRARE OKULU

- İtalya'nın kuzeyinde yer alan Ferrare bölgesiyle aynı adla anılan Okul, özellikle 15. yüzyılda oldukça önemli sanatçıların yetişmesinde önemli bir yere sahip olmuştur. Resim sanatı kadar edebiyata da önem verilmiş olan bölgede, şiir ve tiyatro ön plana çıkmıştır. Tiyatronun öne çıkması resim sanatını da etkilemiş. Bu dönemde yapılmış olan resimlerin arka planı bir sahne dekoru etkisi verirken, figürlerde teatral bir anlatım öne çıkmıştır. Bu nedenle tiyatronun etkileri kompozisyonlarda açıkça kendini göstermiştir. Böylece sembolik bir anlatım içeren mekan anlayışı, figürlerin adeta bir sahneye yerleştirilmiş olduğu izlenimini vermektedir. Ayrıca ışık kullanımı ve mimikler de bunu desteklemektedir. Bu okulun sanatçılarının güçlü bir çizgisellik ve net bir ifade dili kullanmış olmaları Gotik estetiğin öğelerini tekrar yaşatma çabası içinde olduklarını göstermektedir. Geç Gotik dönemin en iyi örneklerine sahip Ferrara Okulu, daha çok 15. yüzyılda etkinlik kazanarak Cosimo Tura (1430-1495), Francesco del Cossa (1436-78) ve Ercole de Roberti (1456-96) ile anılmıştır. 13. yüzyıldan 16. yüzyıl ortalarına kadar etkili olan kentte Pisanello, Jacob Bellini, Weyden, Piero della Francesca ve Mantegna gibi sanatçıların da çalışmış olduğu bilinmektedir.

Cosma Tura, Madonna, ahşap
üzerine tempera, 61 x 41 cm,
1459-63, Venedik Akademisi

Cosma Tura, İsa'ya Secde, aüt, 38cm, 1474,
Fogg Sanat Müzesi, Harvard Üniversitesi, Cambridge

Cosma Tura, Aziz Jerome, aüy, 100 x 57
cm, 1474
Ulusal Galeri, Londra

Cosma Tura, Aziz Dominic, aüy, 51x32cm, 1475, Uffizi müzesi, floransa